

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«КИЇВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

Циклова комісія підприємництва та торгівлі

**ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ
Consumer rights protection
СИЛАБУС (SYLLABUS)**

---

1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ТОМАЩУК ТАМАРА ВІКТОРІВНА

Спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

Контактні дані: 0509853144

E-mail: tamvik92@ukr.net

Консультації: згідно графіка індивідуальних консультацій викладача

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Захист прав споживачів / Consumer rights protection
Мета вивчення дисципліни	Формування у майбутніх фахівців галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» фундаментальних знань щодо системи, структури, особливостей, перспектив організаційних заходів щодо захисту прав споживачів в Україні та світі.
Результати вивчення дисципліни	Дисципліна забезпечує оволодіння здобувачами освіти загальними та спеціальними компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання. ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права і свобод людини і громадянина України.

	<p>ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення, та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>СК 5. Здатність здійснювати діяльність із дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної, біржової діяльності.</p> <p>РН 01. Знати свої права, як члена суспільства, цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.</p> <p>РН 11. Знати основи нормативно-правового забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур і застосовувати їх на практиці.</p>
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркової компоненти
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Освітньо-професійна програма	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Курс	Третій
Семестр	5
Обсяг курсу: годин / кількість кредитів ЄКТС	90 год/ 3 кр. ЄКТС
Мова викладання	Українська
Пререквізити	Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях, отриманих здобувачами освіти, при вивченні таких дисциплін як: «Громадянська освіта», «Основи правознавства», «Основи логістики та організації торгівлі»
Структура дисципліни та розподіл годин за темами	Навчальний матеріал дисципліни розподілений за вісьмома темами, розподіл годин за якими представлено в програмі дисципліни
Форми поточного контролю	Групова дискусія; усне опитування; реферативне повідомлення; бліцопитування; перевірка вирішення ситуаційних завдань; тестування; моделювання ситуацій
Підсумковий контроль	Диференційований залік
Політика курсу	
Політика академічної доброчесності	Дотримання Етичного кодексу здобувача освіти ВСП «КТЕФК ДТЕУ». Доступний за посиланням: http://surl.li/kuxvb
Організація освітнього процесу	Організація освітнього процесу та відвідування занять здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у ВСП «КТЕФК ДТЕУ». Інформація доступна за посиланням:

	http://surl.li/bxhm
Можливості інклюзивної освіти	Прописано відповідно до політики ВСП «КТЕФК ДТЕУ»
Оцінювання результатів навчання	Здійснюється за 100-бальною рейтинговою шкалою, відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти у ВСП «КТЕФК ДТЕУ». Інформація доступна за посиланням: http://surl.li/kuyl
Відпрацювання пропущених занять	<p>Пропущені практичні заняття - здобувач освіти самостійно опрацьовує матеріали за рекомендованими в Розділі 4 силабусу джерелами.</p> <p>Пропущені самостійна \ контрольна роботи чи тестування - виконуються під час індивідуально-консультативної роботи з викладачем відповідно до графіка консультацій викладача.</p> <p>Здобувач освіти може виконати всі види робіт та отримати відповідні бали</p>
Доступ до курсу в системі дистанційного навчання	Навчальні матеріали дисципліни розміщені на інтерактивній платформі Google Classroom
Диференційований залік	Оцінюється за 100-бальною шкалою. Під час підсумкового контролю оголошується загальна кількість балів, накопичених здобувачем. Якщо здобувач набрав 60 і більше балів, то диференційований залік може бути виставлений за результатами підсумкового контролю на момент проведення заліку. Диференційований залік проводиться на останньому занятті відповідно до розкладу. У разі, якщо здобувач бажає поліпшити свою оцінку, він складає диференційований залік з усієї програми навчальної дисципліни. Підсумковою оцінкою є оцінка за диференційований залік, накопичені бали за семестр не враховуються. Незадовільна оцінка заліку підлягає перескладанню у встановлений термін
Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни	Заноситься на останньому занятті до е-журналу академічної групи

3. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ РОБІТ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ТА ШКАЛА РОЗПОДІЛУ БАЛІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Види робіт	Максимальна кількість балів за 100-бальною шкалою*
1	2	3
Тема 1. Основний зміст, роль і значення консюмеризму як світової концепції захисту прав споживачів	-	19
Лекція 1. Загальні підходи до формування стратегії захисту прав споживачів	Групова дискусія; усне опитування; реферативне повідомлення; бліцопитування	1
Практичне заняття 1. Законодавчі основи захисту прав споживачів у країнах світу		5
Лекція 2. Організації з захисту прав споживачів у різних країнах світу.		1
Лекція 3. Захист прав споживачів на міжнародному рівні		1
Семінарське заняття 1. Основний зміст концепції консюмеризму, його роль в системі ринкових відносин		5
Лекція 4. Сучасні економічні, правові та інформаційні тенденції ставлення до споживачів		1
Практичне заняття 2. Порівняльний аналіз консюмерського законодавства країн світу		5
Тема 2. Становлення та розвиток в Україні законодавчого регулювання захисту прав споживачів	-	23
Лекція 5. Становлення та розвиток в Україні законодавчого регулювання захисту прав споживачів	Перевірка вирішення ситуаційних завдань; реферативне повідомлення; тестування	1

Практичне заняття 3. Практичне використання закону України «Про захист прав споживачів»		5
Лекція 6. Закон України «Про захист прав споживачів»		1
Семінарське заняття 2. Політика ЄС у сфері захисту прав споживачів, згідно з Угодою про асоціацію з Україною		5
Лекція 7. Базові права споживачів на задоволення власних потреб		1
Практичне заняття 4. Рішення ситуацій, пов'язаних з відповідальністю господарюючих суб'єктів за порушення законодавства України «Про захист прав споживачів»		5
Семінарське заняття 3. Захист прав споживачів засобами законодавчого регулювання		5
Тема 3. Складові забезпечення права споживачів на якість та безпеку товарів	-	7
Лекція 8. Основні напрямки загальної державно-громадської політики щодо підвищення якості товарів та послуг	Усне опитування; бліцопитування; реферативне повідомлення; моделювання ситуацій; перевірка вирішення ситуаційних завдань	1
Лекція 9. Право споживача на безпеку товарів. Права споживачів у сфері торговельного обслуговування		1
Семінарське заняття 4. Складові забезпечення права споживачів на якість та безпеку товарів		5
Тема 4. Реалізація прав споживачів на	-	6

інформованість та зворотній зв'язок		
Лекція 10. Реалізація прав споживачів на інформованість та зворотній зв'язок	Усне опитування; блищопитування; перевірка вирішення ситуаційних завдань; реферативне повідомлення	1
Лекція 11. Маркування товарів.		
Семінарське заняття 5. Тема. Права споживачів на інформацію щодо виробника і товари.		5
Тема 5. Організація захисту прав споживачів у разі укладення договору поза торговельними або офісними приміщеннями чи на відстані	-	6
Лекція 12. Організація захисту прав споживачів у разі укладення договору поза торговельними або офісними приміщеннями чи на відстані	Усне опитування; блищопитування; перевірка вирішення ситуаційних завдань	1
Семінарське заняття 6. Захист прав споживачів при виконанні робіт та наданні послуг		5
Тема 6. Організація захисту прав споживачів на компенсацію збитків від придбання неякісної, небезпечної продукції	-	11
Лекція 13. Технологія захисту прав споживачів у разі придбання неякісних або небезпечних товарів та послуг.	Групова дискусія; усне опитування; блищопитування; перевірка вирішення ситуаційних завдань	1
Семінарське заняття 7. Організація захисту прав споживачів на компенсацію збитків від придбання неякісної, небезпечної продукції		5
Лекція 14. Судовий захист прав споживачів		
Практичне заняття 5. Реалізація судового		5

способу захисту прав споживачів		
Тема 7. Цивільно-правове регулювання захисту прав споживачів	-	6
Лекція 15. Організація і технологія інспектування суб'єктів господарювання у сфері захисту прав споживачів.	Групова дискусія; усне опитування; блищопитування; перевірка вирішення ситуаційних завдань	1
Лекція 16. Цивільно-правове регулювання захисту прав споживачів		
Семінарське заняття 8. Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів		5
Тема 8. Діяльність організацій, які захищають права споживачів	-	12
Лекція 17. Діяльність органів влади у сфері захисту прав споживачів.	Усне опитування; блищопитування; реферативне повідомлення; моделювання ситуацій; перевірка вирішення ситуаційних завдань	1
Практичне заняття 6. Рішення ситуацій, що пов'язані з відповідальністю господарюючих суб'єктів за порушення законодавства України «Про захист прав споживачів».		5
Лекція 18. Діяльність громадських організацій споживачів України.		1
Семінарське заняття 9. Організація захисту прав споживачів в Україні державними органами та діяльність громадських консюмерських організацій.		5

Інноваційна діяльність	Участь у науково-дослідній роботі, у роботі наукових конференцій, підготовці публікацій, у Всеукраїнських олімпіадах, міських конкурсах, фестивалях	10
	Разом	100
Підсумковий контроль	Диференційований залік	100

Примітка* Відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти у ВСП «КТЕФК ДТЕУ»

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ***

Нормативно-правова база

1. Порядок провадження торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування населення, № 833 від 15 лютого 2006 р.
2. Правила комісійної торгівлі непродовольчими товарами, Наказ МЗЕЗ торгу України від 13.03.1995р. №37.
3. Правила роздрібної торгівлі продовольчими товарами, затверджено наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 11.07.2003 № 185.
4. Правила роздрібної торгівлі алкогольними напоями, № 854 від 10 липня 1996 р. із змінами від 17.07.2003 р.
5. Правила роздрібної торгівлі тютюновими виробами, № 218 від 24.07.2002 р. із змінами від 20.05.2003 р.
6. Правила продажу товарів поштою, від 17.03.1999 р. № 153/48.
7. Правила торгівлі у розстрочку, від 04.02.1999 № 138.
8. Правила роздрібної торгівлі непродовольчими товарами, затверджено наказом Міністерства економіки України 19.04.2007р. № 104.
9. Про безпечність та якість харчових продуктів: Закон України від 08.09.2005 р. № 2863-IV. – К., 2005.
10. Про рекламу: Закон України від 21.12.2005 р. № 3253-IV. – К., 2005.
11. Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності: Закон України від 01.12.2005 р. №3164-IV. – К., 2005.
12. Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення та подальше використання неякісної та небезпечної продукції: Закон України від 14.01.2000 р. № 1393-XIV. – К., 2000.
13. Правила продажу товарів на замовлення та поза торговельними або офісними приміщеннями. Наказ Мінекономіки від 19.04.2007 р. № 103.

*Основний****

1. Дудла І.О. Захист прав споживачів: Навч. посібник / І. О. Дудла К.: Центр учбової літератури, 2017 - 448 с.
2. Захист прав споживачів: соціально-правовий аспект: Монографія / За ред. Л.В. Ніколаєвої, А.А. Мазаракі, Н.В. Притульської, О.М. Язвінської - К.: КНТЕУ, 2018.- 312с.
3. Зверева О.В. Захист прав споживачів. Навчальний посібник. / О. В. Зверева - К.: Центр учбової літератури, 2017. – 192 с.
4. Захист прав споживачів: підручник. / Іваненко Л. М., Язвінська О. М. - Київ : Юрінком Інтер. 2018. 496 с.
5. Організація захисту прав споживачів: Опорний конспект лекцій./ Н.В. Притульська, Ю.М. Мотузка ЦПНМВ КНТЕУ, 2020. 93 с.
5. Основи споживчих знань. Навчальний посібник./ Вегера С. А., Єрохіна А.С.,

Максименко К.О., Притульська Н.В. К.: «К.І.С.», 2019. 192 с.

6. Салухіна Н.Г. Захист прав споживачів: Навч. посіб./ Н.Г. Салухіна – К.: МАУП, 2019. – 382 с.

7. Язвінська О. М. Історія консюмеризму : Навч. посібник / Язвінська О. М. – К.: ДТЕУ, 2012. – 252с.

Додатковий

1. Роїна О. М. Збірник позовних заяв: Практ. Посібник / О, М. Роїна – К.: КНТ, 2008. – 204 с.

2. Костенко О. С. Кримінально-правова охорона споживача на інформацію про продукцію. *Право України*. 2019. №5. С. 268 -271.

Інтернет-ресурси

1. Верховна Рада України, офіційний вебпортал парламенту України, Законодавство України : сайт. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

2. Consumers InternationaI : сайт. URL : <https://www.consumersinternational.org/>

3. Довідник споживача: сайт. URL: <http://www.test.org.ua/>

4. Електронна бібліотека : сайт. URL: www.chitalka.info.ua

5. Освітній портал: сайт. URL: www.osvita.org.ua

6. Офіційний сайт Міністерства економіки України: сайт. URL: <http://www.me.gov.ua/>

Захист прав споживачів

«Захист прав споживачів» курс з консумерської освіти, в процесі якого здобувачі освіти набувають компетентних навичок в сфері захисту своїх прав, як споживачів.

На курсі Захист прав споживачів вивчається

- законодавство на захист інтересів і прав споживачів;
- основні історичні етапи розвитку консумеризму;
- міжнародні організації та угоди із захисту прав споживачів;
- державні та громадські організації, що здійснюють захист прав споживачів в Україні;
- складові забезпечення права споживачів на якість та безпеку товарів;
- технологію інспектування суб'єктів господарювання у сфері захисту прав споживачів

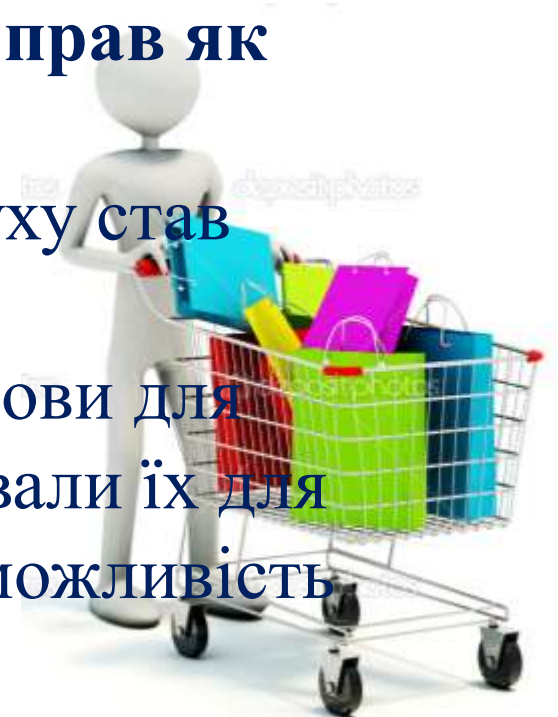
Як зароджувався рух із захисту прав споживачів

Історично Захист прав споживачів набув назву **КОНСУМЕРИЗМ**
Консюмеризм (від англ. consumer - споживач) - це організований рух громадян та державних органів за розширення прав і впливу покупців на продавців.

Проблема захисту державою прав громадян, зокрема, їхніх **прав як споживачів**, має тривалу історію.

Своєрідним поштовхом для формування конsumerського руху став науково-технічний прогрес.

Досягнення науки і техніки, з одного боку, створювали умови для зростання свавілля виробників і торгівців, які використовували їх для фальсифікування харчових продуктів, а з іншого – давали можливість удосконалювати контроль за якістю продуктів і товарів.

Захист прав споживачів

Фундаментальні права споживачів, закріплені Декларацією ООН

Право на задоволення
базових потреб

Право на вибір

Право на споживчу
освіту

Право на
компенсацію

Право на безпеку

Право на інформацію

Право бути почутим

Право на здорове
довкілля

У процесі розбудови незалежної держави в Україні в 90-х рр. виникає консюмерський рух на основі досягнень міжнародного досвіду.

Сьогодні нормативно-правова база захисту прав споживачів в Україні нараховує понад 30 законів та підзаконних нормативних актів, які прийняті для захисту прав громадян – споживачів.

Захист інтересів і прав споживачів неможливий без забезпечення гарантії отримання товарів високого рівня якості. Якість стала основним критерієм, який впливає на поведінку споживача під час здійснення покупки.

Вирішення проблем якості підіймається зараз на рівень національної ідеї і потребує масової та професійної підготовки всіх станів суспільства: від звичайних споживачів до виконавців та керівників будь-якого рівня.

В процесі вивчення курсу Захист прав споживачів здобувачі освіти навчаються:

- аналізувати проблеми правового захисту споживачів, пропонувати способи їх вирішення;
- приймати правильні рішення в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з порушенням прав споживачів, відповідно до законодавства;
- здійснювати контроль за якістю товарів народного споживання, за дотриманням санітарних норм і правил на підприємствах торгівлі;
- здійснювати оформлення матеріалів перевірок суб'єктів господарювання у сфері захисту прав споживачів.

Споживацької грамотності треба навчатись вже зі студентського віку, бо саме в цей час закладається не тільки фундамент загальних знань, а і активна життєва та громадська позиція молодій людині

Запрошую до вивчення курсу Захист прав споживачів, який допоможе вам стати відповідальним фахівцем маркетингом та захищеним споживачем

